

RECEȚIONAT

Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare

La data: _____

RAPORT ȘTIINȚIFIC FINAL **privind executarea proiectului de cercetări științifice** **Program de postdoctorat (2019-2020)**

Proiectul 19.00208.1908.09 Teoria și praxiologia formării profesionale continue a cadrelor didactice

(titlul și cifrul proiectului)

Prioritatea Strategică IV Provocări societale

termen de executare: 31 decembrie 2020

Conducătorul proiectului

AFANAS Aliona

(numele, prenumele)

(semnătura)

Directorul Institutului de Științe ale
Educației

VICOL Nelu

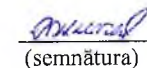
(numele, prenumele)

(semnătura)

Președintele
Consiliului Științifico-Didactic
al Institutului de Științe ale
Educației

VICOL Nelu

(numele, prenumele)

(semnătura)

L.Ș.

CHISINĂU 2020

1. Scopul și obiectivele propuse spre realizare în cadrul proiectului

Scopul cercetării: conceptualizarea formării profesionale continue a cadrelor didactice prin analiza practicilor naționale și internaționale privind formarea profesională continuă a cadrelor didactice și elaborarea reperelor conceptuale ale formării profesionale continue a cadrelor didactice la nivel legislativ, conținutal, metodologic, praxiologic.

Obiectivele proiectului:

1. Determinarea fundamentelor teoretice și praxiologice ale formării profesionale continue a cadrelor didactice prin integrarea teoriilor pedagogice, psihosociale și filosofice.
2. Elaborarea reperelor conceptuale ale formării profesionale continue a cadrelor didactice în contextul învățării pe tot parcursul vieții.
3. Determinarea modelelor, metodelor și instrumentelor specifice formării profesionale continue a cadrelor didactice.
4. Elaborarea și validarea metodologiei de formare profesională continuă a cadrelor didactice.

2. Obiectivele și etapele

Denumirea etapei 1: *Conceptualizarea formării profesionale continue a cadrelor didactice*

În cadrul etapei au fost stabilite următoarele *obiective specifice*:

1. Analiza practicilor naționale și internaționale privind formarea profesională continuă a cadrelor didactice.
2. Determinarea și integrarea teoriilor fundamentale privind formarea profesională continuă a cadrelor didactice.
3. Elaborarea reperelor conceptuale ale formării profesionale continue a cadrelor didactice la nivel legislativ, conținutal, metodologic, praxiologic.
4. Determinarea surselor teoretice și metodologice, a direcțiilor de bază, a principiilor în domeniul formării profesionale continue a cadrelor didactice.
5. Determinarea instrumentelor pentru diagnosticarea formării profesionale continue a cadrelor didactice.
6. Elaborarea articolelor științifice cu referire la subiectul cercetării date.

Denumirea etapei 2: *Modelarea formării profesionale continue a cadrelor didactice*

În cadrul etapei au fost stabilite următoarele *obiective specifice*:

1. Implementarea instrumentelor pentru diagnosticarea formării profesionale continue a cadrelor didactice.
2. Determinarea și experimentarea modelelor și metodelor de formare profesională continuă a cadrelor didactice.
3. Elaborarea și validarea metodologiei de formare profesională continuă a cadrelor didactice.
4. Prelucrarea și generalizarea datelor, elaborarea concluziilor și recomandărilor metodologice privind formarea profesională continuă a cadrelor didactice.
5. Elaborarea articolelor științifice cu referire la subiectul cercetării date.

3. Acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivelor

- elucidarea reperelor teoretice și praxiologice ale conceptului de formare profesională continuă a cadrelor didactice;
- identificarea contribuțiilor valorice ale teoriilor manageriale în constituirea formării profesionale continue a cadrelor didactice;

- analiza bazelor managementului general, managementului educațional și ale managementului formării profesionale continue în calitate de demersuri ale teoriei și praxiologiei managementului formării profesionale continue a cadrelor didactice;
- determinarea condițiilor psihopedagogice ale formării și dezvoltării profesionale continue a cadrelor didactice;
- stabilirea instrumentelor metodologice de formare profesională continuă a cadrelor didactice;
- elaborarea conceptului, principiilor, funcțiilor și legităților formării profesionale continue a cadrelor didactice;
- elaborarea Modelului pedagogic al formării profesionale continue a cadrelor didactice și mecanismelor de implementare a acestuia;
- conceptualizarea și elaborarea criteriilor ca bază pentru formarea profesională continuă a cadrelor didactice;
- validarea experimentală al Modelului pedagogic de formare profesională continuă a cadrelor didactice.

4. Acțiunile realizate pentru atingerea scopului și obiectivelor

- elaborarea conceptului de formare profesională continuă a cadrelor didactice la nivel național;
- elaborarea modelului de formare profesională continuă a cadrelor didactice;
- elaborarea unui studiu *Repere conceptuale și metodologice ale formării profesionale continue a cadrelor didactice*;
- fundamentarea teoriei formării profesionale continue a cadrelor didactice în contextul teoriilor științifice analizate, care asigură valorificarea optimă a resurselor pedagogice;
- fundamentarea teoretică a Modelului pedagogic de formare profesională continuă a cadrelor didactice;
- elaborarea Modelului pedagogic de formare profesională continuă a cadrelor didactice racordat la tendințele educaționale moderne internaționale;
- fundamentarea conceptului de formare profesională continuă a cadrelor didactice în învățământul general, având ca bază conceptul de competențe profesionale ale cadrului didactic;
- fundamentarea legităților științifice ale procesului de formare profesională continuă a cadrelor didactice, specificând principiile, funcțiile sistemului de formare profesională continuă;
- elaborarea sistemului de instrumente pedagogice și indicatori de diagnosticare, conceptualizare/proiectare, implementare și monitorizare a procesului de formare profesională continuă;
- elaborarea acțiunilor pedagogice de implementare a Modelului de formare profesională continuă a cadrelor didactice;
- identificarea nevoilor de formare profesională continuă a cadrelor didactice și de conducere;
- elaborarea și implementarea metodologiei de formare profesională a cadrelor didactice și de conducere, a curricula și programelor de formare profesională continuă a cadrelor didactice și de conducere;

- validarea experimentală a Modelului de formare profesională continuă a cadrelor didactice;
- editarea articolelor științifice în țară și în străinătate;
- elaborarea și prezentarea Raportului de activitate științifică.

5. Rezultatele obținute (obligatoriu; selectați rezultatul obținut)

- ❖ Teza a fost susținută și obținut titlul de DH la _____ (data) prin decizia Comisiei de susținere publică din cadrul _____ (Instituția), confirmată prin Decizia Consiliului de Conducere ANACEC nr. _____, din _____
- ❖ Teza este la etapa de susținere în:
 - a) unitatea primară
 - b) Seminarul Științific de Profil
 - c) Comisia de susținere publică
 - d) Confirmare la ANACEC
- ❖ **Manuscrisul tezei este realizat în volum de 80 %**

6. Publicațiile la tema tezei de DH (obligatoriu)

Rezultatele cercetării științifice au fost aprobate și validate prin:

- **Articolele științifice din revistele:**
- din Republica Moldova de categoriile A, B, B+ și C:
 - **categoria B,**
- 1. AFANAS, A. Aspecte teoretico-metodologice ale formării competențelor de comunicare a elevilor la limba străină. *Revista Univers Pedagogic*. Revistă științifică de Pedagogie și Psihologie a Institutului de Științe ale Educației. 2019. Cat. B, nr. 3 (63), p. 9 – 13 (0,5 c.a.). ISSN 1811-5470.
- 2. AFANAS, A. Les éléments de nouveauté dans le curriculum de *Langue Étrangère (LÉ)*. *Revista Univers Pedagogic*. Revistă științifică de pedagogie și psihologie a Institutului de Științe ale Educației. 2019. Cat. B, nr. 4 (64), p. 32 - 38 (0,5 c.a.). ISSN 1811-5470.
- 3. AFANAS, A. Formarea profesională continuă a cadrelor didactice la nivel național: reglementări normative. *Revista Univers Pedagogic*. Revistă științifică de Pedagogie și Psihologie a Institutului de Științe ale Educației, 2020. Cat. B, nr. 1 (65), 0,57 c.a. p. 40 – 45 (0,5 c.a.).ISSN 1811-5470.
- 4. AFANAS, A. Demersul experimental al formării profesionale continue. *Revista Univers Pedagogic*. Revistă științifică de Pedagogie și Psihologie a Institutului de Științe ale Educației, 2020. Cat. B nr. 3 (67), , p. 65 – 75 (1,0 c.a.). ISSN 1811-5470.
- 5. AFANAS, A. Analiza comparativă a standardelor de competență profesională ale cadrelor didactice la nivel național și internațional. În: *Studia Universitatis Moldaviae*, Seria Științe ale Educației, Cat. B, 2020, nr. 9 (139), CEP USM, p. 36 – 41 (0,6 c.a.). ISSN 1857-2103. ISSN online 2345-1025.

- **categoria C**

6. AFANAS, A. Repere conceptuale și metodologice ale curriculumului la Limba străină 2019. *Didactica Pro*. Revistă de teorie și practică educațională a Centrului Educațional Pro Didactica. 2019. Cat. C, nr. 4-5 (116 - 117), p. 40 – 44 (0,5 c.a.). ISSN 1810-6455.

- **Tezele și articolele publicate ale comunicărilor științifice prezentate la congrese, simpozioane, conferințe științifice și alte manifestări științifice:**

a) incluse în Registrul național al manifestărilor științifice din Republica Moldova:

- **articole în culegeri (naționale),**

7. AFANAS, A. Formarea profesională continuă a cadrelor didactice: repere conceptuale. În: *Perspectivile și Problemele Integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației*. Conferință științifică internațională, 6 iunie 2019. Universitatea de Stat din Cahul "Bogdan Petriceicu Hașdeu". Cahul: Centrografic, 2019, vol. VI, partea 1, p. 7 – 10 (0,42 c.a.) ISSN 2587-3563 E – ISSN 2587-3571.

8. AFANAS, A. Atestarea cadrelor didactice: viziuni și perspective. În: *Învățământ Superior: Tradiții, Valori, Perspective*. Conferința științifică națională cu participare internațională. UȘTiraspol, 27 – 28 septembrie 2019, vol.2, p. 6 - 10 (0,33 c.a.), ISBN 978-9975-76-285-4.

9. AFANAS, A. Aspecte metodologice ale programului de formare profesională continuă al cadrelor didactice din învățământul general. În: *Managementul educațional: realizări și perspective de dezvoltare*. Conferință științifică internațională, ed. a III-a, 8 mai 2020, Univ. de Stat „Alec Russo” din Bălți, Fac. de Științe ale Educației, Psihologie și Arte, Catedra de Științe ale Educației. p. 381 – 387 (0,5 c.a.), ISBN 978-9975-3422-5-4.

10. AFANAS, A. Profesionalizarea carierei didactice: repere epistemice. În: *Perspectivile și Problemele Integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației*. Universitatea de Stat "B. P. Hasdeu" din Cahul, 5 iunie 2020. Cahul: US Cahul, 2020 (Tipogr. "Centrografic"), Vol. 7, Partea a 2-a. p. 13 – 17 (0,5 c.a.) ISSN 2587-3563, E-ISSN 2587-3571, ISBN 978-9975-88-061-9.

b) incluse în baze de date internaționale (conform listei din Regulamentul de atribuire a calificativelor tezelor de doctorat) sau recunoscute în caitate de publicații științifice în țările respective:

- **articole în culegeri (internaționale),**

11. AFANAS, A. Formarea profesională continuă - componentă esențială în activitatea cadrelor didactice. În: *Educația din perspectiva valorilor*, tom XVIII: Summa Paedagogica, ediția a XII-a, Alba Iulia, 28-29 septembrie 2020. p. 79 – 86.(0,5 c.a.) București: Editura EIKON, 2020. ISBN 978-606-49-0373-0.

- **materiale ale conferințelor (naționale / internaționale).**

12. AFANAS, A. Managementul formării profesionale continue în contextul politicilor educaționale. În: *Cadrul didactic – promotor al politicilor educaționale*. Materialele Conferinței Științifice Internaționale, 11 – 12 octombrie 2019, Chișinău: Institutul de Științe ale Educației, 2019 (Tipogr. „Print-Caro”), p. 331 – 336 (0,4 c.a.). ISBN 978-9975-48-156-4.

13. AFANAS, A. Teorii și modele pedagogice de formare profesională continuă a cadrelor didactice. În: Educația: factor primordial în dezvoltarea societății, Materialele Conferinței Științifice Internaționale, 09 – 10 octombrie 2020, Chișinău: Institutul de Științe ale Educației, 2020 (Tipogr. „Print-Caro”), p. 409 – 416 (0,4 c.a.). ISBN 978-9975-48-178-6.
14. AFANAS, A. Domenii de competențe ale cadrului didactic. În: Educația: factor primordial în dezvoltarea societății, Materialele Conferinței Științifice Internaționale, 09 – 10 octombrie 2020, Chișinău: Institutul de Științe ale Educației, 2020 (Tipogr. „Print-Caro”), p. 449 – 456 (0,5 c.a.). ISBN 978-9975-48-178-6.

- **Lucrările științifico-metodice și didactice, aprobate în conformitate cu procedura stabilită, de către comisiile metodice, consiliul facultății, consiliul științific / senatul instituției de învățământ superior, ministerul de resort, în calitate de coautor:**

15. Guțu I., Munca-Aftenev D., Afanas A. et al. Curriculum Național. Aria Curriculară *Limbă și Comunicare*. Disciplina *Limba Străină*, clasele V – IX. Ghid de implementare a curriculumului disciplinar. Chișinău, 2019. 151 p. (Aprobat la Consiliul Național pentru Curriculum, MECC (Proces verbal nr.22 din 05.07.2019))
16. Guțu I., Munca-Aftenev D., Afanas A. et al. Curriculum Național. Aria Curriculară *Limbă și Comunicare*. Disciplina *Limba Străină*, clasele X – XII. Ghid de implementare a curriculumului disciplinar. Chișinău, 2019. 117 p. (Aprobat la Consiliul Național pentru Curriculum, MECC (Proces verbal nr.22 din 05.07.2019))

7. Protecția rezultatelor obținute în formă de obiecte de proprietate intelectuală (după caz)

-

8. Diseminarea rezultatelor proiectului (obligatoriu)

• **Prezentări în plen la conferințe internaționale organizate în țară:**

1. AFANAS A. Formarea profesională continuă a cadrelor didactice: repere conceptuale. În: Perspectivele și Problemele Integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației. Materialele Conferinței științifice internaționale, 6 iunie 2019. Universitatea de Stat din Cahul “Bogdan Petriceicu Hașdeu”. Cahul: Centrografic, 2019. **Comunicare orală în plen.**
2. AFANAS A. Curriculum la limba străină 2019: elemente de noutate. În: Cadrul didactic – promotor al politicilor educaționale. Conferință Științifică Internațională, 11 octombrie 2019, Institutul de Științe ale Educației. **Comunicare orală în plen.**
3. AFANAS, A. Competențele sec. 21 ale cadrului didactic în sistemul educațional. În: Educația: factor primordial în dezvoltarea societății, Conferință Științifică Internațională, 09 – 10 octombrie 2020, Chișinău: Institutul de Științe ale Educației. **Comunicare orală în plen.**
4. AFANAS A. Profesionalizarea carierei didactice: repere epistemice. În: Perspectivele și Problemele Integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației. Universitatea de Stat “B. P. Hasdeu” Conferință Științifică Internațională, 5 iunie 2020, Cahul. **Comunicare orală în secțiune.**
5. AFANAS A. Aspecte metodologice ale programului de formare profesională continuă al cadrelor didactice din învățământul general. Conferință științifică internațională, ed. a III-a,

8 mai 2020, Univ. de Stat „Alec Russo” din Bălți, Fac. de Științe ale Educației, Psihologie și Arte, Catedra de Științe ale Educației. **Comunicare orală în secțiune.**

• **Prezentări la conferințe internaționale organizate peste hotare:**

6. AFANAS A. Formarea profesională continuă - componentă esențială în activitatea cadrelor didactice. În: Educația din perspectiva valorilor, tom XVIII: Summa Paedagogica, Conferință Științifică Internațională, ediția a XII-a, Alba Iulia, 28-29 septembrie 2020. **Comunicare orală în secțiune.**
7. AFANAS A. Comunicare: Repere teoretice și praxiologice ale curriculumului de formare profesională continuă, ACADEMIA ROMÂNĂ - FILIALA CLUJ-NAPOCA, INSTITUTUL DE ISTORIE „GEORGE BARIȚIU” DEPARTAMENTUL DE CERCETĂRI SOCIO-UMANE. SESIUNEA ȘTIINȚIFICĂ ANUALĂ, 18 – 20 noiembrie 2020, Cluj-Napoca. **Comunicare orală în secțiune.**

9. **Concluzii (obligatoriu).**

200 cuvinte ce rezumă rezultatele obținute.

Analiza cadrului instituțional al formării profesionale continue a cadrelor didactice în contextul unui *sistem eficient de formare profesională continuă* a evidențiat oportunitatea întrunirii de către fiecare prestator de servicii de formare profesională continuă a următoarelor *criterii și indicatori*:

- *Capacitatea instituțională*, demonstrată prin infrastructură bine dezvoltată, resurse materiale funcționale și moderne, resurse informaționale relevante, resurse umane competente, resurse financiare suficiente.
- *Eficacitatea activității de formare profesională continuă* demonstrată prin programe relevante, organizarea eficientă a procesului de formare profesională continuă; dezvoltarea potențialului uman, dezvoltarea parteneriatelor naționale și internaționale.
- *Managementul calității* formării profesionale continue, demonstrat prin existența unor structuri, politici și proceduri de asigurare a calității activităților de formare profesională continuă și pentru dezvoltarea unei culturi proprii a calității la nivel instituțional.

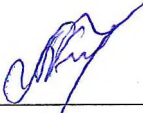
De asemenea, în cadrul proiectului au fost elaborate mai multe produse științifice:

- Conceptul de formare profesională continuă a cadrelor didactice la nivel național;
- studii analitice și descriptive privind conceptul de formare profesională continuă a cadrelor didactice;
- modelul de formare profesională continuă a cadrelor didactice;
- studiul *Repere conceptuale și metodologice ale formării profesionale continue a cadrelor didactice*;
- instrumente experimentale în platforma google drive cu privire la procesul de formare profesională continuă;
- date experimentale privind formarea profesională continuă a cadrelor didactice obținute în experimentul pedagogic;
- modele, metode și instrumente pentru formarea profesională continuă a cadrelor didactice;

- Curricula de formare profesională continuă și Programe de formare profesională continuă a cadrelor didactice;
- Sistemul de criterii și indicatori privind sistemul de formare profesională continuă;
- monografia *Formarea profesională continuă a cadrelor didactice: repere conceptuale și metodologice* (variantă de proiect);
- textul tezei de doctor habilitat (varianta de proiect);
- Rapoarte de activitate științifică;
- articole științifice în reviste de specialitate, la conferințe naționale și internaționale.

RAPORTUL ȘTIINȚIFIC FINAL privind executarea proiectului de cercetări științifice 19.00208.1908.09 Teoria și praxiologia formării profesionale continue a cadrelor didactice în cadrul Programului de postdoctorat (2019-2020) poate fi consultat pe site-ul Institutului de Științe ale Educației www.ise.md.

Conducătorul proiectului AFANAS Aliona, dr., conf. univ.
(nume, prenume, grad, titlu științific)

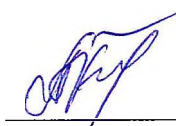
(semnătura)

Volumul total al finanțării (mii lei) (pe anii)

Anul	Planificat	Executat	Cofinanțare
2019	86,0	73,8	22,1
2020	95,9	95,9	13,5

Conducătorul proiectului

AFANAS Aliona, dr., conf. univ.
(nume, prenume, grad, titlu științific)

(semnătura)